

Uppdragsbeskrivning

Förstudie om innovation och kunskapscentret VIS (Välfärd i samverkan)

NNS och Samordningsförbundet Centrala Östergötland

Bakgrund

FINSAM-lagen kom till som ett svar på de svårigheter som myndigheter har att organisera sig utifrån vissa individers behov. Då framförallt individer som är aktuella hos flera myndigheter. De styrmodeller som tillämpats inom statlig och kommunal förvaltning inom välfärdsområdet har ofta varit effektiva när det gäller människors behov av tillfälliga insatser och när det bara omfattar en enskild myndighet. Svårigheten uppstår när olika myndigheters regelverk, ekonomiska ansvarsområden, kulturer och processer ska samordnas och möta behov som är av mer komplex karaktär. FINSAM-lagen innebär att myndigheter kan lägga ihop delar av sin ekonomi och använda dessa gemensamma resurser för att organisera mer sammanhållna välfärdsinsatser.

Samordningsförbundens uppgift är att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering som ger dem möjlighet att försörja sig själva. Samordningsförbunden stödjer också aktivt aktiviteter som syftar till att få samarbetet mellan parterna att fungera mer effektivt. Samordningsförbunden ska själva identifiera behoven, organisera insatser på individ och strukturell nivå samt ansvara för utvärderingen av dessa.

Sedan 2004 när FINSAM-lagen kom har samordningsförbund ofta utvecklats utifrån lokala förutsättningar. Som stöd för arbetet har Nationella Rådet bildats och för att driva utvecklingen och påverka politiker och ansvariga bildades Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS). Flera samordningsförbund har byggt upp en egen kapacitet för att identifiera lokala behov, använda effektiva metoder samt utvärdera dessa. Dock varierar förutsättningarna stort mellan förbunden och det sker ingen systematisk kunskapsöverföring mellan förbunden.

I Samordningsförbundet Centrala Östergötland (SCÖ) som är ett av de förbund som utvecklat kontakter med forskare och på så sätt kommit att i viss kvalitetssäkra sina insatser. Ambitionen under senare tid har varit att utforma ett mer hållbart och utåtriktat arbete mellan samordningsförbund och forskare. Förslagen som har presenterats för NNS har lett till att pröva ett gemensamt engagemang för att stödja utvecklingen inom samordningsförbunden med avseende på att tillämpa vederhäftiga metoder och arbetsätt i enlighet med det uppdrag som samordningsförbunden har.

SCÖ har i sin budget för 2021 avsatt medel som ska syfta till att tillsammans med NNS utveckla en mer bestående struktur som kan bidra till ett stöd till samordningsförbund. Som ett led i denna utveckling behöver vi utforska vilka behov som finns av gemensam organisering.

En utgångspunkt är att det finns tre aktörer med egna och gemensamma intressen. Aktörerna är Samordningsförbund/NNS, de samverkande parterna dvs FK, Af, kommun och regioner och forskare vid högskolor och universitet. Dessa aktörer har också olika roller och uppgifter. Genom samverkan mellan dessa aktörer kring de gemensamma intressena kan vi utveckla kvalitet på våra insatser och samtidigt uppnå de olika parternas åtaganden på ett effektivt sätt.

Mycket förenklat har de:

- Berörda myndigheterna ett uppdrag från regeringen att ansvara för att välfärden genom att se till att socialförsäkringen och arbetsmarknadspolitiken når de individer som är berättigade till insatser.
- Samordningsförbunden har som uppgift att samordna välfärden för individen så att hen inte upplever det som ett problem att rehabiliteringsansvaret är uppdelat på flera aktörer.
- Universitet och högskolor har som uppgift att bedriva utbildning och forskning samt dela med sig av sin kunskap till omvärlden.

Med detta som utgångspunkt kan följande frågor identifieras som torde vara av intresse eller ha intressanta beröringspunkter.

För myndigheter

- Vilka individer behöver samordnade insatser dvs vilka individer klarar myndigheterna inte enskilt av att ge adekvata insatser?
- Vad är orsaken till att vissa individer inte får adekvat stöd dvs, Vad är problemet?
- Vilka behov av insatser har dessa individer?

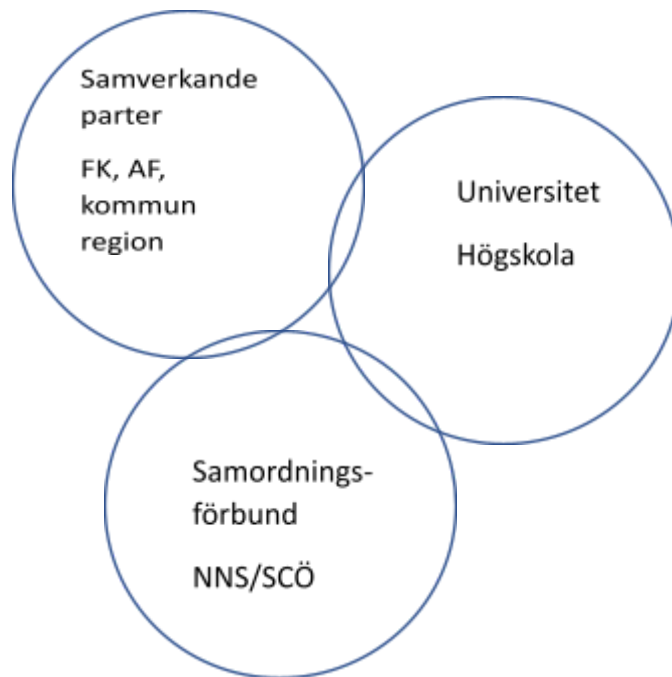
För samordningsförbunden

- Hur kan samordningsförbunden använda sina resurser för att organisera insatser utifrån de behov som individen har?
- Hur kan samordningsförbunden stödja samverkan mellan myndigheterna?
- Hur kan samordningsförbunden stödja samarbetat mellan handläggare hos parterna?

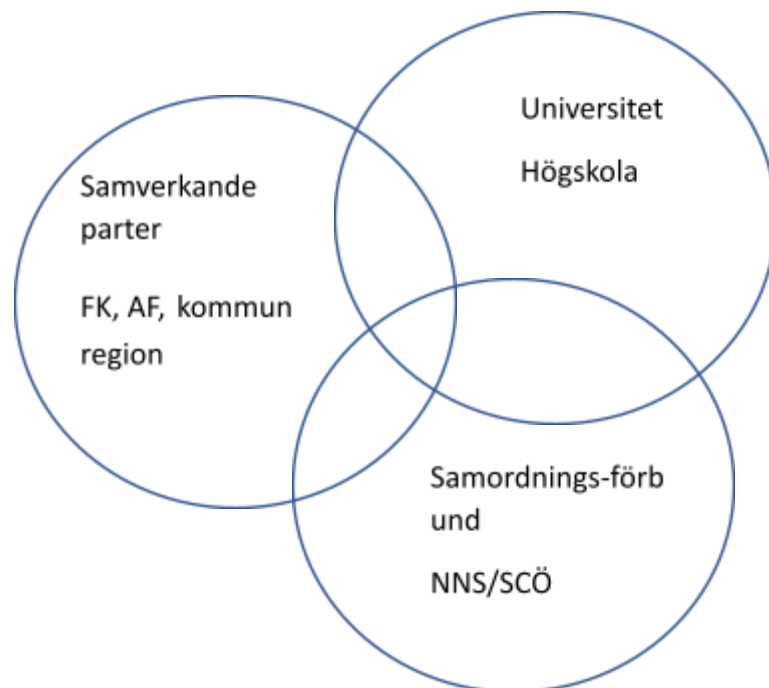
För Universitet och Högskolor

- Vilken kunskap finns om de behov som myndigheter och samordningsförbund har?
- Hur kan denna kunskap förmedlas till myndigheter och samordningsförbund?
- Vilken kunskap saknas för att möta de behov som myndigheter och samordningsförbund har?
- Hur kan forskare tillägna sig den empiri som genereras hos samordningsförbund?

För närvarande finns till viss del ett samarbete mellan dessa tre parter, men genom att hitta gemensamma frågor och skapa en gemensam arena kan vi bidra till bred utveckling hos alla parter. Schematiskt kan detta åskådliggöras med figurerna nedan.

Medan en mer utvecklad samverkan kan åskådliggöras med följande bild och där vi i skärningspunkten från de tre parterna bör ha fokus i detta arbete.

Förslag

Genomför en behovsinventering som underlag för samordning av kunskapsutveckling inom samordningsförbunden. Syftet med denna samordning är att bidra till ökad kvalitet på de insatser som stöds av samordningsförbunden.

Under 2021 görs en inventering av vilka behov som samordningsförbunden själva upplever har och vill ha stöd i. De områden som omfattas av inventeringen är

1. Stöd för att genomföra adekvata behovsanalyser?
2. Stöd för att utforma insatser på ett ändamålsenligt sätt?
3. Stöd för att utvärdera insatser som finansieras av samordningsförbunden?

Inventeringen genomförs via intervjuer med samtliga förbundschefer. Efter sammanställning av resultatet av inventeringen presenteras detta för forskare och myndigheterna.

Myndigheterna behöver ta ställning till om det redan pågår utvecklingsarbete kring de inventerade behoven, om problemen är intressanta och bör prioriteras.

Frågorna till forskarna handlar om i vad mån de kan bidra till kunskapsöverföring alternativt kunskapsutveckling. Undersöka vilka möjlighet det finns att söka forskningsanslag samt vilka discipliner som kan vara intresserade.

Studien genomförs av primärt två personer motsvarande ca 20% av heltid dvs totalt 40%. En person från NNS och en person från SCÖ genomför studien tillsammans.

Målsättningen är att avlämna rapport till NNS styrelse och SCÖ styrelse innan NNS medlemsmöte hålls i november 2021. Rapporten bör kunna ligga till grund för strategiska beslut om fortsatt kvalitetsutveckling.